

який встановлює всі правила й процедури, пов’язані з удосконаленням професійного розвитку вчителів початкових класів. Комітет також надає фінансову допомогу для проходження курсів в університеті. Кожен член асоціації має право використати 5 днів у навчальному році для вдосконалення свого професійного розвитку [7].

На основі аналізу літературних джерел приходимо до висновку, що в Канаді також чітко розроблено механізми фінансування професійного розвитку педагогів, визначено конкретні завдання підвищення кваліфікації вчителів відповідно до рівня системи неперервної професійно-педагогічної освіти. „Більшість провінцій та територій зобов’язались звітувати перед батьками і платниками податків про використання коштів урядовими освітніми департаментами, ...інституціями початкової ...освіти та можливості досягнення відповідних результатів навчання” [3].

Отож, у Канаді проблема професійного розвитку вчителів є предметом уваги провінційних і територіальних міністерств, департаментів освіти, асоціацій учителів, шкільних рад, які забезпечують можливості для професійного розвитку освітян, виконуючи при цьому управлінську, організаторську й контролюючу функції. Адміністрація канадських шкіл ретельно планує стратегію професійного розвитку учителів, у т.ч. початкової школи, задля забезпечення належних умов для підвищення їхньої кваліфікації.

У подальшому ми плануємо проаналізувати особливості професійного становлення вчителів-початківців у Канаді.

Література

1. Мукан Н. Система неперервної професійної освіти педагогів Канади: інституції та їхня діяльність // Вісник Львів. ун-ту. Серія педагогічна, 2007. Вип 22. – С. 227–235
2. Andrews J. Alternative futures for Faculties of Education //Canadian Journal of Education. 1984. № 9. P. 261–275., p.269
3. Council of Ministers of Education, Canada. Canadian Commission for UNESCO. The development of education in Canada. Report of Canada. 2001. 5–8. Sept. , p. 18
4. Lawrence M. Bezeau Educational Administration for Canadian Teachers (seventh edition) 2007 from <http://www.unb.ca/education/bezeau/eact/eact.html>
5. Ontario College of Teachers [Електронний ресурс].- Режим доступу: <http://www.oct.ca>
6. Quebec Ministry of Education [Електронний ресурс] .- Режим доступу: http://www.meq.gouv.qc.ca/index_en.asp
7. The Education System in Canada –Facing the Challenges of the Twenty– First Century. The Council of Ministers of Education. Reports for Canada. 2008 [Електронний ресурс]: International Bureau of Education.- Режим доступу: http://www.ibe.unesco.org/National_Reports/ICE_2008/canada_NR08_en.pdf-25/01/2010

***Анотація.** Рассматриваются подходы образовательных структур Канады к организации профессиональной учебы учителей. Представлена система непрерывного профессионально-педагогического образования этой страны. Осуществлен анализ технологий, описаны формы и методы, содействующие профессиональному развитию учителей.*

***Ключевые слова:** профессиональное развитие, учеба на протяжении жизни, наставничество, непрерывное развитие, профессиональное становление.*

***Summary.** The approaches of educational institutions of Canada to the organization of professional teachers training are considered. A system of continuous professional teacher education in this country is presented. The analysis of technologies is carried out, forms and methods that assist to professional development of teachers are described.*

***Key words:** professional development, lifelong learning, mentoring, continuous development and professional formation.*

Надійшла до редколегії 06.10.2011 р.

УДК 371.132

Онопріснко О. М., Онопріснко О. В.

ОСОБЛИВОСТІ ВИКОРИСТАННЯ ЗАСОБІВ

УКРАЇНСЬКОЇ НАРОДНОЇ ФІЗИЧНОЇ КУЛЬТУРИ МОЛОДІ В ЧАС ДОЗВІЛЛЯ

***Анотація.** У статті проаналізовано засоби української народної фізичної культури, як невід’ємної частини життєдіяльності молоді, які сприяють фізичному і духовному розвитку людини, та забезпечують рекреацію молодого організму й підвищення його працездатності.*

***Ключові слова:** фізична культура, молодь, духовний розвиток людини.*

Мета статті – проаналізувати засоби української народної фізичної культури, які сприяють гармонійному розвитку, вдосконаленню та підвищенню рівня фізичної підготовленості молоді.

Життєдіяльність українських хлопців і дівчат була тісно пов’язана з веденням господарства. Хлопці влітку виконували польові роботи, а взимку опановували різні ремесла. Дівчата ж найчастіше поралися по господарству, хоча влітку вони також час від часу працювали на полі, а взимку – прали, ткали, вишивали.

Незважаючи на досить напружений трудовий день, молодь вечорами знаходила час і на відпочинок, який проводився на вулицях та вечорницях і включав у себе різноманітні ЗУНФК. Тому такі вечірні зібрання хлопців і дівчат можна вважати своєрідними організаційними формами фізичного виховання української молоді (особливо сільської).

Разом збиралися хлопці і дівчата окремих вулиць чи кутків села, які входили в парубочі і дівочі громади – своєрідні об'єднання неodrужених хлопців і дівчат. У багатьох селах Київщини, Чернігівщини та Полтавщини дівочі та парубочі громади, хоч і в значно слабшій формі, збереглися аж до 30-х років нашого століття. Парубочі і дівочі громади впродовж багатовікового існування виробили специфічні форми проведення дозвілля, в залежності від місцевих умов, пори року, складу громади тощо.

В українському селі "вулиця" – була дуже своєрідна форма традиційного дозвілля молоді. Починалася "вулиця" від Великодніх свят і тривала все літо – аж до дня Симеона Стовпника (14 вересня за новим стилем). До початку польових робіт молодь збиралась щовечора, а коли починалася робота в полі – тільки в неділю і в святкові дні. "Вулиця" проходила в задалегідь призначеному місці: десь на майдані посеред села, на зеленому лузі над річкою, чи на леваді, це залежало від місцевих обставин. Звичайно "вулиця" відбувалася весело і жваво: з музиками, танцями, а найбільше було пісень, співали по черзі то дівчата, то хлопці. Танці на "вулиці" провадилися досить досконалі, навіть витончені. Особливо поширеними на селі були народні танці – "Шумка", "Метелиця", "Аркан", "Козак", "Козачок", "Тарганець", "Вербованець", "Коломийка", "Цюрилло", "Гребінець", "Зірниця", "Корито", і також запозичені – "Вальс", "Полька", "Краков'як", "Штайер", а на Гуцульщині – "Чардаш", "Гора".

Крім танців, на "вулиці" водили хороводи, проводили ігри. Хороводи супроводжувалися піснею. Співаючи, дівчата бралися за руки, утворюючи коло або ключ, і так рухалися під ритм пісні. Тому хороводи поділялися на "кругові" та "ключові". До "кругових" належали такі хороводи, під час яких одна з дівчат у середині утвореного товаришками кола, зображувала рухами все те, про що вони співали. Після закінчення пісні, дівчина вставала в коло, а на її місце виходила інша. До цього типу належать наступні хороводи: "Перепілочка", "Подольночка", "Король", "Нелюб", "Мак", "Зайчик" та інші. "Ключеві" хороводи водили дівчата довгою лінією – ключем. До таких хороводів належать: "Кривий танець", "Плетениця", "Зелений шум", "Роман-зілля", а такий усім відомий хоровод як "А ми просо сіяли", виконувався двома "ключами". Темп руху залежав від темпу пісні, а отже, він міг бути швидкий або повільний. Коли хороводи водили ключем, то рухалися швидко – "бігали з підстрибом", а коли ставали у коло, то рухалися повільніше. Хлопці участі в хороводах не брали. Вони звичайно тільки приглядалися до руху, прислухалися до співу і час від часу, спровоковані насмішками та дотепами дівчат, "впадали" поміж юрбу і на хвилину переривали хоровод.

В той час, як дівчата виводили хороводи, серед хлопців проводилися наступні ігри та забави: "В коня", "У короля", "У дзвона", "У коромисла", "Чехарда", "Тісної баби", "Бити дупака", "Піп", "Чорт", "Харлай", "Шила бити", "Кашу варити", "Стовп", "Дзвіниця", "Гилка", "Панас" та інші, а також, змагання з традиційно окресленими неписаними правилами: "Хто далі кине", "Хто швидше пробіжить або пропливе", "Перетягування линви", "Ходіння на дибах", "Ходіння на ходулях" тощо.

Крім пісень, танців, хороводів, рухливих ігор, забав і змагальних вправ під час "вулиці" особливого поширення набула народна боротьба, різні її види: "Поясна", "Навхрест", "Навколішки", "Лежача", "Грудьми", "На палицях".

Найбільш популярною була "Поясна" боротьба або "На ремнях". Для її проведення два борці сходилися грудьми, обхопивши однаковим захватом корпус суперника двома руками за пояс (ремін). Після сигналу до початку поєдинку кожен намагався повалити суперника на землю на лопатки. Боротьба ногами – різноманітні підніжки, заступи – заборонялася. Взагалі, боротьба ногами вважалася нечесною. Однак, в деяких випадках за взаємною згодою дозволялася. Заборонялося також робити больові прийоми та наносити удари. Все робилося для того, щоб зменшити травматизм. Не дивлячись на те, що руки у борців були зайняті, а дія ніг обмежена, арсенал прийомів і тактичних дій був досить різноманітним. Так, виконувалися збиви за рахунок різких ривків в сторони, силове ламання з попереднім виведенням суперника з рівноваги. Дуже міцні борці просто відривали суперника від землі і, перевернувши його на льоту, кидали спиною на землю. Ще інші, відірвавши суперника від землі, починали крутити його навколо себе, переступаючи на місці. Коли тіло суперника набирало потрібну інерцію, його несподівано перевертали і клали на землю на лопатки.

Схожою до "Поясної" боротьби є боротьба "Навхрест". Різниця полягає в тому, що, коли у суперників не було поясів, то вони обхоплювали один одного, з'єднавши руки за спиною навхрест (в замок). В деяких місцевостях цей різновид боротьби називають "В обхват". Слід зазначити, що право носити ремінь парубки отримували після третього постригу (в 16-18 років). А тому, можна припустити, що серед підлітків і юнаків поширеною була боротьба "Навхрест" ("В обхват"), а серед парубків і чоловіків – боротьба "Поясна" ("На ремнях").

З метою покласти суперника на лопатки проводилася і боротьба "Навколішки", під час проведення якої суперника ставали на коліна лицем один до одного і, не відриваючи колін від землі, намагалися покласти суперника на спину.

Цікавою також є боротьба "Лежача". Для її проведення два парубки лягали головами один до одного. Кожен з них намагався зловити руку суперника і зайняти місце поряд з ним. Опісля, кожен з учасників хоче бути зверху, а другий намагається не допустити до цього, скидаючи свого суперника. Десятки разів до знеможення перебувають то один, то другий зверху, аж поки хтось з них остаточно знеможе.

Всі перелічені різновиди боротьби проводилися і як поодинокі змагання, і як групові. Під час проведення групових змагань парубки ділилися на два однакові гуртки. Кожен хлопець вибирав собі суперника з іншого гурту, і всі одночасно вели поєдинки. Переможені вибували, а переможці далі боролися між собою. Програвав той гурт, всі хлопці якого були переможені.

Широкого розповсюдження у тих регіонах України, де є річка, або озеро, набуло катання на човнах і колодках: "Парубки і дівчата гуртуються разом, а діти поділяються – окремо хлопці і дівчатка. Плавали хлопці переважно двома способами: "нарозмашки" і "горілиць". Щоб плисти "нарозмашки", хлопець лягає на воду черевом і, високо замахнувшись рукою, гребе воду під себе. Це робиться по черзі обома руками: то правою, то лівою. Пливучи "горілиць", хлопець лягає на воду спиною, а руками і ногами жене воду під себе. Дівчата плавали "по-жаб'ячому", тобто, лягають на воду черевом і руками гребуть воду під себе, а ногами бовтають.

У воді проводилися різноманітні змагальні вправи. Так, кілька чоловік стає в коло і бунтують воду руками. Один із хлопців пірнає у воду, а інші згори лясають по воді долонями. Хлопець сидить під водою скільки може. Тоді пірнає другий, третій. Ще пірнають один через другого: "...один стоїть у воді по пояс, а другий береться ззаду за його плечі руками, перестрибує через голову і пірнає під воду головою вниз. Буває, що пірнають зі стрімкого берега, з верби, що похилилася над водою, або з човна на глибокому місці". Інколи, особливо старші хлопці забавляються пірнанням на дальність: "Хто дальше пропливе під водою", або на глибину: "Хто дістане морського рака".

ЗУНФК відігравали велику роль у гармонійному розвитку також і міської молоді. Коли центром виховної роботи на селі були парубочі громади, то у місті їхню роль виконують молодіжні братства, які: "...збирають у собі найсвідоміші елементи, громадять матеріальні засоби, всесторонньо охоплюють громадське життя й творять по містах нездобутні культурні станиці".

В умовах міста існувало звичайно більше можливостей вдосконалювати систему НФК, завдяки наявності середніх і вищих навчальних закладів, де зосереджувалась молодь, а також, завдяки вищому культурному рівню населення. Однак, місто мало і свої недоліки, адже міська дітвора була більш відірваною від природного середовища, а діяльність дітей обмежувалась міськими забудовами. За змістом, засобами і методами фізичне виховання міської молоді мало чим відрізнялося від сільської. Міська культура, відіграючи провідну роль у розвитку всеукраїнської культури, все ж таки черпала свої надбання і з культури українського села. Багатство українських народних рухливих ігор, забав, інших фізичних вправ, які були поширеними на селі, використовувалось і міською молоддю.

Традиційними в Україні були весняні рекреації студентської молоді, що відбувалися щорічно у травні місяці: 1-го, 15-го і 30-го травня. Студенти, після ретельної підготовки вибиралися на природу – в ліс, на берег річки, де відбувалися усілякі ігри, розваги, забави. В годину дозвілля до парубків приєднувалися і одружені чоловіки, проводячи свій час за рухливими іграми, забавами, боротьбою та іншими змагальними вправами.

Особливо популярними серед хлопців були двобої "Навкулачки" і "На палицях". Двобої "Навкулачки" і "На палицях" відбувалися найчастіше взимку на льоді. Змагаючись "навкулачки", бажаючи збиралась групами і розподілялись на дві супротивні команди. За визначеним завчасно сигналом (свистком) вони кидалися одна на одну з лементом. Перебійці вражали один одного в груди, обличчя, живіт тощо.

Суттєву роль у народних змагальних вправах відігравав такий педагогічний прийом, як розподіл учасників змагань на вікові групи. Наприклад, відомо, що у двобоях "Навкулачки" не дозволялось, щоб досвідчені парубки змагалися з молодшими. Були вироблені і неписані правила поведінки, яких суворо дотримувалася парубоча громада під час імпровізованих змагань, а саме: "лежачого не б'ють", "ззаду не заходять", заборона у боротьбі застосовувати "підніжку" тощо. Отже, фізичне виховання в українській етнопедагогіці реалізувалось не як самоціль, а у тісному поєднанні з формуванням позитивних морально-етичних якостей.

В УНФК суттєва роль також відводиться системі гігієнічно-оздоровчих заходів, які сприяють правильному розвитку організму дитини. Так, українській дитині змалечку прищеплювалися навички догляду за чистотою свого тіла: "...

Важливу роль в оздоровленні народу відігравали лазні. Особливо поширеним був спосіб паритися у печі: "Із напаленої печі вигрібають вугілля, вимітають попіл і настеляють соломи. Для того, щоб у печі з'явилася пара, стінки її обприскують водою. Потім лягають на солому, засовують заслін і паряться гарячим березовим вінником. Напарившись, обливаються на подвір'ї, навіть узимку, холодною водою".

Широкого розповсюдження набуло багато народних способів масажу, нерідко у сполученні із лазнею. Слід зазначити, що чистота та акуратність в українців вважаються ознакою переважно не матеріальною, тілесною, а духовною. Чистота в українській культурі вважається одним із елементів краси, шляхом до прекрасного. Описи засобів і методів українського народного масажу, який посідає дуже важливе місце в народній медицині, зустрічаються в багатьох джерелах. Техніка народного масажу є різноманітною, хоча переважно використовують розтирання і погладження, інколи постукування і натискування. Із специфічних засобів масажу слід відзначити січу кропивою. Як стверджують дослідники, деякі засоби українського масажу відповідають за своїми ознаками техніці і методиці масажу, розповсюдженого у народів Сходу. Велике значення у здоровому способі життя відігравали також режим дня, праці, відпочинку і харчування.

Таким чином, НФК була невід'ємною складовою виховання молоді різного віку. Засоби тіловиховання підбиралися так, щоб вони відповідали рівню фізичного і психічного розвитку особистості, а також, щоб вони сприяли його подальшому підвищенню. Разом з тим, за допомогою ЗУНФК старше покоління намагалося виховати собі достойну заміну, виховати доброго господаря, сім'янина, громадянина. Це була мета виховання, це був той ідеал, до якого прагнули хлопці і дівчата.

Фізичне виховання молоді мало свої особливості. Слід зазначити, що молоді хлопці і дівчата вже залучалися до серйозної роботи по господарству. А тому їхній день проходив за працею. Зате вечорами вони в повній мірі давали волю своєму зав'язттю. Протягом року молодь збиралася на "вулицях" та "вечорницях", на яких багато часу відводилося на проведення різних ЗНФК. Основними серед них, безперечно, були танці – від повільних хороводів до швидких "Метелиці", "Козака", "Польки". Серед парубків популярними також були рухливі ігри і забави, змагальні вправи та різновиди боротьби. Слід зазначити, що для проведення поєдинків були вироблені неписані закони. Отже, змагання проводилися не як самоціль, а у тісному поєднанні з формуванням позитивних морально-етичних якостей. Серед дівчат поширеними були ігри та забави, в яких учасниці проявляли свою спритність, плавність рухів, творчість і кмітливість. Аналіз змісту цих фізичних вправ, які виконували хлопці і дівчата, дає підстави стверджувати про різну їх спрямованість, а отже і про диференційований підхід у їх підборі, пов'язаний з різними вимогами до тілесних показників хлопців і дівчат.

Диференціація у фізичному вихованні хлопців і дівчат підтверджується також особливостями купання молоді у річці, під час якого, по-перше, дівчата і хлопці плавали окремо, а по-друге, способи плавання хлопців ("нарозмашки", "горілиць") відрізнялися від способу плавання дівчат ("по-жаб'ячому").

Слід також відмітити, що у фізичному вихованні хлопців переважав змагальний метод, а у фізичному вихованні дівчат – ігровий метод. Разом з тим, вправи суворо регламентованого характеру і хлопцями, і дівчатами, проводилися лише на етапах вивчення нових рухових дій, а для їх вдосконалення та для підвищення рівня фізичної підготовленості цей метод майже не використовувався.

Суттєвою рисою фізичного виховання в народній педагогіці українців є те, що воно здійснюється в багатьох організаційно структурних формах. Перш за все, виховання молоді проходило в різноманітних громадських інституціях, до яких слід віднести дівочі та парубочі громади, братства тощо. В деяких із цих інституцій фізичне виховання молоді здійснюється вже самостійно, з використанням набутого досвіду, існуючих традицій та звичаїв. Крім того, до виховання хлопців і дівчат долучалися навчальні заклади, а також старші товариші.

Таким чином, НФК, будучи невід'ємною частиною життєдіяльності молоді, з однієї сторони сприяла фізичному і духовному розвитку людини, а з іншої – забезпечувала рекреацію молодого організму і підвищення його працездатності.

Література

1. Воропай О. Звичаї нашого народу: Етнографічний нарис. – К.: Оберіг, 1993. – 590 с.
2. Гутіев Р.Г. Физические упражнения и игры малых народностей Дальнего Востока // Теория и практика физической культуры, 1968. – №1. – С. 64-65.
3. Килимник С. Український рік у народних звичаях в історичному освітленні: [У 3 кн., бт.]. – Кн. II, т.3: (Весняний цикл); т.4: (Літній цикл).- Факс. вид. – К.: АТ "Обереги", 1994. – 528 с.
4. Кришук М.М. Читанка з народознавства. – Тернопіль: Кн.-жур. в-цтво "Тернопіль", 1993. – 250 с.
5. Культура і побут населення України: Навчальний посібник/ В.І. Наумко, Л.Ф. Артюх, В.Ф. Горленко та ін. – К.: Либідь, 1993. – 288 с.
6. Маркевич М. Обычаи, поверья, кухня и напитки малороссиян: Репринтное воспроизведение издания 1860 года. – К.: Добровольное общество любителей книги УССР, 1991. – 174 с.
7. Приступа Є.Н. Народна фізична культура українців. – Львів: УСА, 1995. – 254 с.
8. Приступа Є., Слімаковський О., Лук'яченко М. Українські народні рухливі ігри, забави та розваги: Методологія теорія і практика. – Дрогобич: видання ТзОВ "Вимір". – 1999. – 449 с.
9. Скуратівський В.Т. Місяцелік: Укр. нар. календар. – К.: Мистецтво, 1992. – 208 с.
10. Слімаковський О. Традиції народної фізичної культури української молоді та їх впровадження у процес фізичного виховання студентів // Збірник наукових статей галузі фізичної культури і спорту "Молода спортивна наука України". – Львів: ЛДДФК, 2000. – Випуск 4. – С. 168-169.
11. Українознавство: Посібник/ Укладачі В.Я. Мацюк, В.Г. Пугач. – К.: Зодіак-ЕКО, 1994. – 400 с.
12. Українська минувшина: Ілюстрований етнографічний довідник. – 2-е вид./ А.П. Пономарьов, Л.Ф. Артюх, Т.В. Косміна та ін. – К.: Либідь, 1994. – 256 с.

Аннотация. В статье проанализировано средства украинской народной физической культуры как неотъемлемой части жизнедеятельности молодежи, которые способствуют физическому и духовному развитию человека и обеспечивают рекреацию молодого организма, повышение его работоспособности.

Ключевые слова: физическая культура, молодежь, духовное развитие человека.

Summary. Ukrainian national Physical Training as an integral part of vital functions of youth which contributes to physical and spiritual development of a person and provides recreation of a young organism and increasing of capacity for work are studied in the article.

Key words: physical culture, young people, spiritual development of man.

Надійшла до редколегії 06.10.2011 р.

УДК 378.4(71):378.22:371.13

Павлюк В. І.

РОЛЬ КАНАДСЬКИХ УНІВЕРСИТЕТІВ У СТАНОВЛЕННІ ТА РОЗВИТКУ СИСТЕМИ БАГАТОРІВНЕВОЇ ПЕДАГОГІЧНОЇ ОСВІТИ

Анотация. Стаття присвячена питанню визначення ролі канадських університетів у становленні та розвитку системи багаторівневої педагогічної освіти в Канаді. Розкрито структуру та специфіку формування навчальних програм з освітньо-кваліфікаційних рівнів: бакалавр, магістр, доктор. Виділено перспективні шляхи застосування канадського досвіду організації багаторівневої професійної підготовки майбутніх учителів в університетах для української системи вищої педагогічної освіти.

Ключові слова: система, навчальна програма, глобалізаційні процеси, педагогічна освіта, кваліфікація.

Глобалізаційні та інтегративні процеси, що характеризують світовий освітній простір у ХХІ ст., супроводжуються фундаментальними змінами систем підготовки педагогічних кадрів у багатьох країнах.

Активізація процесів входження в єдиний європейський і світовий ринок праці, формування і зміцнення інтелектуального, культурного, соціального і науково-технологічного потенціалу країн-учасниць Болонського процесу, а також країн Американського континенту детермінують також об'єктивну потребу в оволодінні випускниками вищих педагогічних навчальних закладів України належною конкурентоспроможною загальною і професійною кваліфікацією.

Як відомо, розвиток кожної системи, в тому числі професійної освіти істотно залежить від ступеня взаємодії з більш досконалішими системами. Особливо ця взаємодія необхідна з країнами, які близькі в культурному, ментальному та освітньому аспектах.

У такому контексті *актуальним для нашого дослідження* є вивчення досвіду канадських університетів з організації підготовки майбутніх учителів у системі багаторівневої вищої освіти. Виявлення здобутків та особливостей в організації професійної педагогічної підготовки на різних циклах у канадських університетах, на нашу думку, допоможе кращим чином з'ясувати основні напрями удосконалення вітчизняної вищої багаторівневої педагогічної освіти в ХХІ ст.

У зв'язку з цим автором статті обрано за *мету* – охарактеризувати роль канадських університетів у процесі становлення і розвитку багаторівневої педагогічної освіти та окреслити можливості застосування канадського досвіду організації багаторівневої професійної підготовки майбутніх учителів в українській системі вищої педагогічної освіти.

Зазначимо, що до 1847 року від канадських шкільних учителів не вимагали ані спеціальної освіти, ані сертифікату. Тому основними джерелами підготовки вчителів для шкільної ланки освіти були педагогічні училища [8, 42-43]. Зокрема, педагогічні училища готували вчителів публічних і початкових шкіл. Випускники середньої школи, провчившись у педучилищі один рік, ставали вчителями початкових класів. Щороку педучилища випускали тисячі молодих учителів, які проте мали недосконалу професійну підготовку і яким часто бракувало повноважень приймати самостійні рішення в процесі педагогічної діяльності.

У 1847 році законом Ради освіти Канади в м.Фредеріктон була заснована Педагогічна школа, до якої була прикріплена школа-модель для того, щоб майбутні вчителі могли продемонструвати свої педагогічні здібності, професійні знання, навички та вміння. Такі педагогічні школи згодом стали виникати в різних провінціях країни з метою забезпечення можливості вдосконалення педагогічної майстерності за допомогою переймання досвіду випускників Педагогічної школи іншими вчителями [8, 17].

З 1864 року в першому Провінційному інституті в Новому Брунсвіку стали проводити регулярні щорічні зустрічі вчителів та інспекторів в галузі освіти, на яких висувались і обговорювались ініціативи прогресивних вчителів-практиків щодо покращення стану освіти, педагогічної підготовки та діяльності вчителів. Визнані ініціативи оформлювались як пропозиції до уряду. В 1907 році шкільна рада Ванкувера запропонувала навчання вчителів у вечірній школі.

Кардинальні зміни у системі підготовки канадських учителів відбулися в шістдесятих роках ХХ ст., коли за ініціативою Асоціації вчителів Альберти уряд передав їхню професійну підготовку під контроль